

Arne Blomberg: Benny Andersson förnyar folkmusiken

□ □ Benny Andersson som spelman. En katt bland hermelinerna. Kommersialismen tar över folkmusiken. Benny Andersson har inte alldeles obemärkt kommit ut med en skiva med folkmusikanknytning. Många folkmusikintresserade och många spelmän upplever kanske det som ett obehörigt intrång på det heligförklarade folkmusikaliska området, ett intrång av en popmusiker med både dragspel och elektronik.

Puristen ryser och undrar vad Benny har där att göra. En musikalisk nyck av en förmögen man? Han vill tjäna pengar förstas, pro-

fitera på vårt fina ursvenska arv! Och varför skriva nya låtar när vi har så många fina gamla. Vill man som spelman göra det

□ Så här minns förmodligen de flesta av oss Benny Andersson – som en av de fyra i ABBA-gruppen, med fr v Anni-Frid Lyngstad, Benny Andersson, Agnetha Fältskog och Björn Ulvæus. Men nu har Benny Andersson kommit ut med en ny LP, i svensk folktun – "Klinga mina klockor". Han hälsas nu välkommen i folkmusikgänget av spelmannen Arne Blomberg, Sörmlands Spelmansförbund.

lätt för sig är det bara att tycka illa om det nya. Gammalt är fint. Folkmusik ska spelas med tradition. Nyskapande är onödigt. Influenser från andra genrer är för-

MUSIK

ödande. Akustiska instrument är finare än elektroniska.

Men jag tycker att Benny Anderssons LP "Klinga mina klockor" är bra. Benny är en musiker och kompositör som skickligt behärskar många genrer. "Tittis

Sång" och sviten "Klinga Mina Klockor" är symfonisk musik som spelas av medlemmar ur Radiosymfonikerna och i "Klinga Mina Klockor" medverkar dessutom Önskekören som består av 21 av våra bästa sångerskor.

□ ORSA SPELMÄN

I Ludvigs "Leksakspolka" spelar Benny på synclavier (en slags synthesizer) och det låter som en bättre brunnssorkester från sekelskiftet. Födelsedagsvals "Till Mo- na" har klar gammaldanskaraktär och riktigt spelmannsmässigt blir det i "Gladan" och "Långsammasurkan" där Benny spelar tillsammans med Orsa Spelmän (Perek, Olle och Kalle Moraeus, Leif Göras och Nils-Erik Göthe).

– Ja, ja, ropar puristen vredgat, det är klart det blir ett hyggeligt resultat när man anlitar goda spelmän, men låtarna då, dom nykomponerade låtarna?!

Ja, vad säger man om låtarna? Nog avviker de en hel del från "normen". Det händer en del i rytmiken, taktantalet är inte alltid åtta eller sexton och klangen är ibland lite internationaliserad.

Melodierna är inga plagiat eller pastischer på vår folkmusik. De bygger på folkmusiken men innehåller också en viss förnyelse. Precis som gamla tiders stilbildare gjorde så tillför Benny några nya detaljer till det traditionella materialet, men inte mer än att det fortfarande känns som svensk folkmusik.

Jag tycker betydligt bättre om det här än om många av de moderna försöken att förnya folkmusiken genom rytmiska omarbetningar, ny instrumentering osv. Bennys förnyelse är varsam

och har fortfarande god kontakt med traditionen!

□ ÖKAD SKICKLIGHET

Svensk folkmusik har sedan länge varit en källa till inspiration och utveckling för musiker och kompositörer från många genrer utanför folkmusiken, men även inom dagens folkmusik sker det en stark förnyelse. De unga stilbildarna från sextio- och sjuttio-talet har tillfört både nyupptäckta, äldriga stildrag och helt nya, rytmiska och klangliga element.

Som i all annan kultur sker förändringar inom folkmusiken och säkert är många av våra äldre traditionsbärande främmande inför den yngre generationens manér samtidigt som de kanske gläds över den ökade musikaliska skickligheten.

□ VÄLKOMMEN

Den svenska spelmanns-rörelsen är inte museal – den innehåller både traditionsbevarande och förnyande element. Det är viktigt att våra organisationer klarar balansgången mellan dessa båda motstridiga strävanden och att traditionsbevarare och nydanare har respekt för varandra.

Den svenska folkmusiken behöver både tradition och förnyelse. Goda stilbildare behövs även idag – både för vår egen förnyelse och för att föra ut vårt kulturarv till nya generationer. Benny Anderssons inträde på den folkmusikaliska scenen är välgörande.

Välkommen i gänget Benny, hoppas du stannar!

ARNE BLOMBERG
spelman

□ – Den svenska spelmanns-rörelsen är inte museal. Den svenska folkmusiken behöver både tradition och förnyelse. Benny Anderssons inträde på den folkmusikaliska scenen är välgörande, understryker Arne Blomberg i sin recension. På bilden "Lästringe låtar" på en spelmannsstämman uppe på Torekällberget.

Högtryck på Sergels torg

□ Ole Drebold hör till de fina grafikerna i Södertälje konstnärskrets. Han arbetar omväxlande ute i Sorunda och på Landsort. Under oktober–november visade han en kräsen, liten, grafisk utställning i Södertälje konsthall – med ett 20-tal blad i skiftande tekniker.

Drebold är en tekniskt avancerad grafiker – som bl a både tillverkat papperet, skrivit texten, satt och tryckt, samt skurit och tryckt illustrationer-

na till en lika vacker som fantasieggande "bok".

Fram till den 7 februari arbetar nu Ole Drebold i Allrummet i Stockholms Kulturhus. I anslutning till den uppmärksammade utställningen "Mexiko – folkets grafik" demonstrerar Drebold högtrycksteknikerna träsnitt och linoleumsnitt. Var och en kan vara med och arbeta fram "bilder med budskap om fred, antirasism och miljövard".

Levande om resor

Charles Dickens: Resor i två världar. Urval: Rune Olausson. Översättning: Bengt Anderberg. Förlagshuset Hagaberg.

Böcker

Charles Dickens var en rastlös man, ofta på resande fot. Två gånger i sitt liv besökte han Amerika och det under perioder så långa som flera månader i sträck.

Berättelser från dessa och andra resor i tid och rum har förlagshuset Hagaberg samlat

och (ny?)översatt i den här volymen. Författarens sociala engagemang förnekar sig inte: han drar på sig många amerikanska tydliga ogillande med sin kritik av bland annat fängelseförhållandena över there.

Det är en intressant blandning i ämnena: från regelrätta reseskildringar som de från Amerika till sådana "gothic tales", skräckberättelser, som "Barnsköterskans berättelser" eller "Anhalten Mugby".

Starkast griper kanske ändå "Ett besök i Newgatefängelset" läsaren. Här bultar ett levande och upprört hjärta, ett hjärta som aldrig kunnat försona sig med samhällets grymhet mot brottslingar – som i många fall

aldrig fått en chans ens tidigare i livet.

□ TRAGIKOMISK

"En episod i Mr Watkins Tottles levnadslöpp" är en tragikomisk berättelse om desperation och kontaktlöshet i det viktoriaiska England. "Den svarta stöjan" är en gripande skildring av moderskärlek till det yttersta.

Allt som allt är det en utmärkt – om än anspråkslös – volym, som varmt kan rekommenderas. Att en så framstående stilist som Bengt Anderberg svarat för överföringen till årens och hjältarnas språk gör knappast saken sämre.

IDA DAHLGREN